

TYÖRYHMÄN KOKOUS 9/2011 (kokous 42)

Aika: Tiistai 22.11.2011, klo 9–11
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone K01 (Kuukkeli)

Läsnä: Timo Tanninen, ympäristöministeriö (PJ)
Matti Nummelin, ulkoasiainministeriö
Viljami Kankaanpää, ulkoasiainministeriö
Anu Pärnänen-Landtman, ulkoasiainministeriö
Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
Rauno Väisänen, Metsähallitus
Heikki Toivonen, SYKE
Jukka-Pekka Jäppinen, SYKE
Riina Vuorento, opetus- ja kulttuuriministeriö
Suvi Raivio, Metsäteollisuus ry.
Mika Honkanen, työ- ja elinkeinoministeriö
Minna Ojanperä, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto r.y. MTK
Sami Heikkilä, puolustusministeriö
Armi Liinamaa, valtiovarainministeriö
Maija Hakanen, Kuntaliitto
Lea Houtsonen, Opetushallitus
Tuula Säämänen, Liikennevirasto
Jouni Lind, Elinkeinoelämän keskusliitto
Leif Schulman, Helsingin yliopisto, Luonnontieteellinen keskusmuseo
Antti Otsamo, Metsähallitus
Camilla Ekblad, Natur och Miljö rf.
Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto
Lotta Ruokanen, Allianssi ry.
Anneli Törrönen, sosiaali- ja terveysministeriö
Suvi Juntunen, Saamelaiskäräjät
Liisa Kempainen, ympäristöministeriö
Ari-Pekka Auvinen, SYKE (siht.)
Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö (siht.)
Marja Pylvänäinen, SYKE (siht.)

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtaja Timo Tanninen (YM) avasi kokouksen ja toivotti osanottajat tervetulleiksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen (kokous 41, 31.10.2011) pöytäkirja hyväksyttiin kohdan 5. tarkennuksella: "Tapani Veistola (SLL) piti tärkeänä tämän ympäristöhallinnon lajisuojeluohjelman jatkamista myös laajemmalla lajisuojelun toimintaohjelmalla hallitusohjelman mukaisesti."

3. Asialista

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Ajankohtaiset asiat

Puheenjohtaja kertoi seuraavat ajankohtaiset asiat:

- Uusilla Pohjois-Suomeen perustettavilla luonnonsuojelualueilla sallitaan metsästys, ellei sitä ole tarve erityisistä syistä rajoittaa, ja eteläiseen Suomeen perustettavilla uusilla

luonnonsuojelualueilla metsästys on kielletty, ellei sitä ole erityistä syytä sallia. Toista tuhatta luonnonsuojelualuetta on perustamatta ja uudistus etenee luonnonsuojelulain mukaisesti.

- Ympäristönsuojelulain kokonaisuudistus on lähdössä liikkeelle. Uudistuksessa selvitetään myös voisiko luontoarvoja ottaa vahvemmin mukaan ympäristönsuojelulakiin.

5. Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategian toimintaohjelman tarkistaminen: strategian kansalaiskuuleminen – yhteenveto (Liisa Kemppainen, YM) ja keskustelu

Liisa esitteli strategian kansalaiskuulemisprosessia ja vastauksista koottua yhteenvetoa.

Jäsenille on lähetetty aiemmin kaikki saadut vastaukset.

- Kysely toteutettiin Webropol-kyselynä, jossa oli 3 avointa kysymystä (Webropol ei ole keskustelua, sillä muiden vastaukset eivät näy, vaan ennemminkin palaute tai kysely):

1) Onko luonnoksessa tehty hahmotus haasteista ja niistä esitetyt kannanotot ajanmukaisia, oikeaan osuneita ja riittäviä?

2) Ovatko päämäärät ja niiden mukaiset tavoitteet onnistuneet?

3) Muuta kommentoitavaa strategian sisällöstä?

- Kysely oli auki 24.10.–6.11.2011. Linkki YM:n verkkosivuilla. Viestittiin tiedotteella, tehtiin kolme blogipäivitystä, nostoja Facebookissa ja Twitterissä sekä tietoa sähköpostiviestillä sidosryhmille. Mainittiin ainakin HBL:n ja Maaseudun Tulevaisuuden printtilehdissä sekä useiden verkkosivujen ajankohtaisissa asioissa.

- Reilut 140 vastaajaa ja yli 80 sivua vastauksia. Vastaukset ovat pääosin perusteltuja, asiallisia ja asiantuntevia. Painotus luonnonsuojelutaustaisissa ihmisissä, mutta myös maa- ja metsätalouselinkeinojen edustajia.

- Kyselyn tekemistä kiiteltiin ja kritisoitiin. Kaivattiin käytännön toimia. Kansalaiskeskusteluun oltiin tyytyväisiä ja toivottiin myös toimintaohjelman avointa valmistelua.

- Vastausten analysointi vaikeaa, koska ovat osin ristiriitaisia ja erimittaisia.

- Vastauksia ei julkaista sellaisenaan, sillä siitä ei oltu etukäteen ilmoitettu vastaajille, mutta yhteenveto on julkinen. Se löytyy Ilkan blogista ja Lumonetista.

Keskustelu käytiin Ilkan ja Liisa pohtimien sekä puheenjohtajan esittämien kysymysten pohjalta (sihteerin kirjaama keskustelumuistio on toimitettu Ilkalle ja Marinalle):

- Kuinka saatuja vastauksia hyödynnetään strategian viimeistelyssä ja toimintaohjelman kirjoittamisessa?

- Mitä mieltä ollaan toimintaohjelman avaamisesta kansalaiskeskusteluun?

- Ja jos niin, pyydetäisiinkö kuhunkin substanssiin liittyvät kommentit suoraan tekstin vastuukirjoittajalle ja kopiona ympäristöministeriöön? Vai kuinka toteutetaan?

- Voidaanko vetää johtopäätöksiä vastauksista, johtavatko ne johonkin strategian laadinnassa?

- Vieläkö lähetetään strategia viralliselle lausuntokierrokselle? Vai onko tämä ryhmä se keskeinen taho tarkistamaan sen?

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen:

- Koetetaan järjestää kuuleminen myös toimintaohjelmaluonnokselle, vastauksia ei jätetä huomioimatta vaan niitä johdetaan strategiaan. Mietitään vaihtoehtoa Webropol-kyselylle.

Todettiin myös, että kaikki vastaukset menisivät kaikille.

- Tavoite oli saada ennen joulua valtioneuvoston päätös strategialle, sitten siihen perustuen laatia toimintasuunnitelma. Keskustelu siitä pitäisikö niitä valmistella rinnakkain, on kuitenkin kesken. Tärkeää on tehdä laadukasta työtä. Valmistuminen menee yli vuoden vaihteen.

- Päätettiin ottaa valmistelulle aikalisä. Seuraavassa kokouksessa katsotaan uusi aikataulu ja päätetään järjestetäänkö vielä lausuntokierros; sekin vaikuttaa aikatauluun. Enemmistö puolsi lausuntokierroksen tekemistä. Siinä voitaisiin esittää pari kysymystä, johon toivotaan vastauksia.

6. Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategian ja toimintaohjelman 2006–2016 tarkistaminen: toimintaohjelman 1. luonnoksen käsittely (Ilkka Heikkinen, YM)

Ilkka ei ollut läsnä, joten Marina kertoi toimintaohjelmaluonnoksesta. Se noudattaa vanhan pohjaa ja rakennetta. Toimenpiteitä piti vähentää, nyt ne ovat jopa lisääntyneet. Sisältö on vielä hajanainen eikä asioita ole priorisoitu.

Käytiin vilkas keskustelu. (sihteerin kirjaama keskustelumuistio on toimitettu Ilkalle ja Marinalle)

Puheenjohtaja veti yhteen:

- Todettiin, että linkkiä strategian ja toimenpideohjelman välillä pitää vahvistaa.
- Toimenpiteet pitää saada näkyvämmiin esille.
- Muut toimijatahot kuin ministeriöt on saatava sitoutumaan valmisteluun.
- Todettiin seurattavuus ja mitattavuus tärkeäksi.
- Pyritään säilyttämään kaikki olemassa oleva hyvä teksti.
- Päätettiin yhdistää tekstit nykytilasta ja taustasta.
- Maanomistuskysymysten kunnioittaminen.
- Läpäisevät toimet tarvitsevat strategiaosiossa oma luvun.
- Saamelaiden kanssa koordinoidaan heitä koskevan tekstien valmistelu.
- Todettiin, että valmistelussa on vielä paljon tehtävää.
- Puheenjohtaja kiitti kaikkia kommentteista ja rakentavasta keskustelusta.

Jatkotyön aikataulu:

- Ei kommentoida nyt käsiteltyä versiota; tulee 2. versio ensi viikolla, jota kommentoidaan.
- Kommentit oltava 7.12. Tämäkin on vasta työstöversio, ei ministeriöiden kanta.
- Maanantaina 12.12. on seuraava kokous. Silloin käsitteletään 3. versio.

7. Muut asiat

Raportti Euroopan ympäristöviraston indikaattorikokouksesta (Ari-Pekka Auvinen, SYKE)

EIONET NRC Biodiversity Workshop 24.–25.10.2011 EEA, Kööpenhamina

- Vuoden 2010 biodiversiteettitavoitteiden (CBD + EU) seurantaan varten indikaattoreita kehittänyt verkosto aktivoitui uudelleen ja mietti miten indikaattorityötä voidaan jatkaa ja kehittää vuoteen 2020
- EUn tavoite on edelleen olla veturi ja edelläkävijä globaalilla tasolla
- ristiintaulukoitiin jo olemassa olevia ja ehdotettuja uusia indikaattoreita Nagoyan ja EU:n 2020-tavoitteisiin
- EU:n strategia oli keskeisesti esillä. Mietittiin etenkin EU-tavoitteen 2 indikaattoreita: tässä tavoitteessa mainitaan sekä vihreä infrastruktuuri että heikentyneiden ekosysteemien 15 %:n ennallistamistavoite. Mahdollisesti perustetaan asiantuntijaryhmä tulkitsemaan heikentynyt ekosysteemi -käsitettä (degraded ecosystems)
- EEA:n suunnitelmissa direktiivilajien ja -luontotyyppien indikaattorit keskeisiä, seuraava raportointi on 2014. Keskusteluissa kaivattiin kuitenkin enemmän myös muita mittareita.
- Ei ollut keskustelua 8 (j) -indikaattoreista, Suvi kysyi tätä A-P:lta

Raportti SBSTTA-15 tuloksista (Marina von Weissenberg, YM, Marinaa täydensivät myös kokouksessa olleet Jäppinen, Toivonen ja Niemivuo-Lahti) Suomen delegaatio toimi hyvin ja oli aktiivinen niin yleisistunnossa kuin työryhmissä.

- Sopimuksen tieteellis-tekninen työryhmä valmistelee osapuolikokoukset.
- COP 11 -logo on julkaistu "Nature Protects if She is Protected"

Suomelle tärkeitä esillä olleita asioita:

1. GTI (Global Taxonomy Initiative): Globaali taksonomia-aloite käsiteltiin pitkään ja erityisesti tähän liittyvä voimavarojen lisäämisstrategia. Sitä ei hyväksytty menettelysystä (hyväksyntä tarpeen tehdä luku luvulta) vaikkakin tärkeä ja se käsitellään uudestaan SBSTTA-16:ssa keväällä 2012. Se vahvistaa taksonomistyön resursointia pitkällä tähtäimellä.

2. Strategisen suunnitelma ja siihen liittyvät 20 tavoitetta: Strategisen suunnitelman indikaattorisesti noin 100 indikaattoria hyväksyttiin, joista 22 globaalia indikaattoria. Nämä ovat avuksi ja hyödyksi kansallisessa toimeenpanossa ja samalla joustava kehikko kansallisten tarpeiden ja luonnon monimuotoisuuden eroavaisuuksien kannalta. Strategisen suunnitelman teknilliset selostukset muotoutuivat neljän policy-kysymyksen ympärille: miten BD:n tila tulee muuttumaan, miksi se muuttuu, mitä seuraa BD:sta

XI Conference of Parties
CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY
HYDERABAD INDIA 2012

saataville hyödyille ja me teemme asialle? Tekniset selostukset hyväksyttiin pienryhmätyöskentelyn jälkeen ja COP-10 esitys jäi voimaan.

3. Ennallistaminen: Ehdolla oli perustaa asiaa edistämään teknis-tieteellinen ryhmä AHTEG-ryhmä (Ad Hoc Technical Expert Group). Tässä vaiheessa tätä ei hyväksytty asian laajuuden ja menossa olevan työn vuoksi. Miten yhteistyötä tehdään muiden sopimusten kanssa ja strategisen suunnitelman tavoite 15 kannalta pohdittiin. Pyydettiin sihteeristöä jatkamaan työtä yhteistyössä muiden organisaatioiden kanssa mukaan lukien globaalisopimusten/verkostojen suhde ennallistamisasiaan. Miten laajaa merkitys CBD antaa tälle herätti keskustelua ja erimielisyyttä oli. Muun muassa aavikoitumissopimuksen ja ilmastopimuksen merkitys sekä linkki ennallistamiseen nousivat esille.

4. Vieraslajit: Kapea näkökulma alussa, laajeni keskustelussa. Kulkeutumisreitit pitäisi pystyä saamaan tietoon, muuten ei Nagoyan päätöksen toteutus mahdollinen. Tavoite 9 koskee yleisesti vieraslajeja mutta ohjeistus ja päätökset jatkotoimista tarvitaan. Suomi piti puheenvuoron ja moni muu maa tuki Suomea. Pienryhmä kokoontui keskustelemaan uusista näkökulmista ja työtä tehtiin päätöstekstin muuttamiseksi. Saatiin lopuksi aikaan uusi tasapainoinen hyvä suositus osapuolikokoukselle.

5. Kestävä käyttö: Käsiteltiin aluesuunnittelun mahdollisuuksia ja teknisiä keinoja sekä trooppisten metsien hyödynnettävien eläinten kestävää käyttöä. Tässäkin asiakohdassa pyrittiin laajentamaan näkökulmaa niin että UNESCO Man and Biosphere ja Ramsar-alueita ja näiden kokemukset hyödynnettäisiin tässä ja pyrittiin laajentamaan keskustelua. Suomen näkökulmia tuettiin.

6. Arktiset asiat: Ensimmäistä kertaa asialistalla. USA puhui rakentavasti, vaikka ei ole sopimuksen jäsen. Pohjoismaat aktiivisia asian käsittelyssä. Päätettiin pitää erilliskokous jossa kansalliset biodiversiteettiohjelmat ja arktisten asioiden integrointi aiheena. Suomi tukee alkuperäiskansojen edustajien osallistumisen tähän kokoukseen joka pidettäneen keväällä 2012.

- Synteettinen biologia, GMOiden käyttö kunnostuskysymyksiin liittyen, oli esillä kokouksessa erityisesti erillistapahtumissa ja voinee tulla COP-11 aiheena esille vielä. Eräät maat aikovat ottaa käyttöön mutta missä laajuudessa oin epävarmaa. Asiat kehittyneet nopeasti.
- Resurssien mobilisointi-asiat eivät olleet listalla, mutta Suomi osallistui side-eventtiin, jossa aiheena resurssien mobilisaatiostrategia.
- SBSTTA-kokouksessa käsitellyt indikaattorit -asia vaikuttavat suoraan meidän päivitystyöhön myös.

8. Seuraavat kokoukset

BD-seurantaryhmän seuraavat kokoukset:
- maanantai 12.12. klo 10–12, YM Kuukkel

Mikäli kokousaika ei sovi, jäseniä pyydetään järjestämään varahenkilö paikalle.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Timo Tanninen kiitti osallistujia ja päätti kokouksen kello 11.00.

Puheenjohtaja Timo Tanninen

Sihteeri Marja Pylvänäinen

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.